

se ondi možijo, plešejo in točo delajo. Posebno se rade ob mlaji shajajo ob ponočnem času. Kadar se hudo vreme bliža, in se k toči napravlja, je treba s posvečenimi zvonovi zvoniti. Strelni prah ali smodnik žegnati, z njim puško nabiti, pa namesti krogel pridjati glavo žeblja, s katerem je bil žebec podkovan — to verže copernice z oblakov doli na tla. Kadar ima toča priti, ali kadar že toča pada, vražne babice in tudi babjoverti dedci precej veržejo na ogenj žegnane oljke in limbar s pelinom vred; v nekterih krajih vzamejo kak na pol ubit lonec, ga napolnijo z gorečim ogljem, in ga obesijo na terto ali béko, in stavijo va-nj žegnano oljko, limbar, pelin itd. hodijo okoli hiše, in kadijo oblakom; ta dim namreč smerdí copernicam, da morajo z oblakov doli pasti. — Ko sem še domá majhen otrok bil, sem mogel ob takih priložnostih tudi hitro stole iz hiše ven pod milo nebo znositi, in jih tam prekucniti, da so noge kviško molele, menda zato, da bi se copernice nad njimi pobile, ako bi z oblakov doli padle. V ta namen nekteri tudi gnojne vile tako copernicam nastavljajo. — Copernik in copernica, pravijo, ne moreta čebule terpeti. Tako se spomnim, da sem v otročjih letih kedaj praviti slišal: „Glej, ta ženska mora biti copernica, ker še duha čebulnega terpeti ne more“. Copernica ne more v hišo, če se metla počez postavi na prag; ravno tako ne more po poti naprej, ako se ji čez pot križem postavi metla. Čudno je pa, da se večidel le od starih bab pravi, da so copernice!

Sploh verujejo naši Slovenci, da nekaj malim otrokom kri iz pers pije; ne vém pa komu se to pripisuje, ali vedomecu, ali môri, ali komu. Môra tlači človeka ponoči. Vedomec in moro „panati“, kakor pravijo, delajo pri Gorici tole: Vzamejo tigičo (izpraznjeno bučo), jo napolnijo s scavnico, jo zamaše in jo obesijo nad ogenj v dimnik. Dokler je tigiča v dimniku nad ognjem, ne more ne vedomec ne mora v hišo, ne iz hiše, ako je že noter. Ako je tedaj v hiši, ne more ven, pa tudi ne more pustiti svoje vode; tako mora li poginiti, ali pa se ovaditi, ker pravijo, da je nevidljivo v hiši. V gorah si pa taki, kateri menijo, da jih pogostoma mora tlači, snop slame k postelji vzamejo in pa gorjačo pripravijo; če ponoči čutijo, da jih tlači, zgrabijo za gorjačo, in začnejo snop slame pretepati, ker menijo, da v slami moro mlatijo. V ipavski dolini sem vidil, da se je hiša tako-le zavarovala pred vedomcem in moro: Eden je vzel vilice ali pa nož, in jih vnic zagnal v hišne duri od znotraj, da so se va-nje zapičile. Kjer je tako v duri zaboden nož ali pa vilice, ne more môra in tudi ne vedomec čez prag.

Vedomec je človek. Od njih se pripoveduje tudi, da se ponoči na križpotih snidajo in kot kostruni terkajo. Zatorej mislijo nekteri, da je vedomec vsak človek, ki ima plešasto glavo. Vedomec imajo nekteri za strašne velikane, kateri se ponoči okoli klatijo po hostah in po polji, in da imajo tako moč, da stare drevesa izruvajo.

Smert je po mislih naših Slovencev bela žena.

Škratelj ima rudečo kapico, se klati po robéh, gorah, gojzdih, z bičem poka in žvižga, ter človeka moti, da pravo pot zgreši; kadar je tako človeka napeljal, se pa zakrohotá.

Ponočne svečice (Irrlichter) so uboge dušice, ki mirú in pokoja iščejo. Ogenj, ki se ponoči vidi, kaže, kje je šac ali zaklad zakopan, ter pravijo, da šac cvetê. Varuje pa ga škratelj. Ako pa kdo paternošter tjekej verže, kjer tak ogenj zagleda in nekaj pomoli, prežene škrateljna in šac je njegov.

Kdor zvé za tičje gnjezdó, ne smé tega pod streho povedati; sicer pride kača, in mu v gnjezdu vse jajčeka spiše.

Pri Gorici sploh verujejo ljudje, da hudobno oko strašno škoduje. Kociančič v „Slov. Bč.“

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz velike Kaniže se piše ogerskemu listu „Gazdagi lapok“. Žito se neprestano dobro prodaja; najlepša pšenica po 4 fl. 34 kr., rež po 2 fl. 24 kr., ječmen po 2 fl.

12 kr., koruza po 2 fl., oves po 1 fl. 24 kr. Letošnji krompir je enmalo v ceni poskočil, ker smo ga manj pridelali kakor smo mislili. Cena medú je 15 fl. 30 kr., pa malo se kupuje, ker se ga še več pričakuje. Navadna volna je že postrizena in letošnja, če je posebno lepa, se prodaja po 45 fl. Vina imamo dvakrat toliko kolikor lani; vedro se prodaja po 2 fl. in pol do 3 fl.

Iz Železnikov 10. listopada. Radostni slišimo od sjajnih priprav, ki se snujejo v Ljubljani in sploh po Krajnskem vsled veselega prihoda Nju Veličanstev presvitlega cesarja in cesarice v našo domovino. Povém Vam, da tudi po Gorenskem ni zdaj skor družega slišati kakor od prihoda cesarjevega, in navadno vprašanje je: boš šel takrat v Ljubljano? Kakor je tedaj po tem pripravljanji soditi, gotovo ne rečem preveč, da bi utegnili Ljubljana ob nazočnosti Njih Veličanstev imeti ljudi v svojem obzidji kakor morebiti še nikdar ne toliko; menda ne bo kraja na Gorenskem, ki bi ne bil nadomesten tiste dni v Ljubljani po katerem svojih stanovnikov. Gotovo tudi Dolenci zaostali ne bodo. Bog daj le ugodno vreme, da lepa okolica ljubljanska in beli verhunci gorenskih gorá ne bojo zagernjeni v tamno krilo dolgočasnih meglá. Nju Veličanstvoma pa že naprej kličemo z naših gorá svoj priserčni „Živijo!“ — Sinoč, četrto čez 11 smo čutili tukaj precej močen, od zapadne strani dohajoči potres, ki nas je bil precej dobro pogugal. Prav strehe so škripale. Terpel je vendar le ene trenutke. — Merzli dnevi poslednjega časa so se spremenili v južno vreme, ki nam obeta dež. Bi opravili vendar še en čas brez njega, ker so ljudje še malo listja za steljo spravili. Jesenski sadeži so tudi okoli nas, hvala Bogu! plodili dobro, in z veselejším sercom smejo ljudje zime pričakovati, kakor pretekle poslednje leta. Tudi zdravje se nas derži tako, kakor že zdavnej ne, pa saj se tega še Dunajčani hvalijo, ker smo pretekle dni v nekem dunajskem listu brali, da ena nar bolj obiskanih lekarnic (apotek) ni skozi 3 dni ne enega zdravila prodala. J. Levičnik.

Iz Doba 10. nov. R. — Tudi pri nas smo včeraj zvečer tri četertinke na dvanajst po naši uri precej močen potres čutili, kateri je po mojih mislih kake tri sekunde terpel. Pred potresom se je slišal neki piš kot prihajočega viharja, in je, če se ne motim, tudi potres spremjeval.

Iz Ljubljane 14. nov. Po uradnem dunajskem časniku je naš rojak gosp. dr. Andrej Vojska, bivši c. k. državnega pravdnika-namestnik v S. A. Uhjelu na Ogerskem, povzdignjen za svetovavca pri c. k. komitatni sodni v Marmarošu-Szigetu. — Pervi sneg nam je včeraj pobelil strehe in poti, pa danes se je že večidel spet poslovil; jasno nebo in merzlejša sapa nam sedaj obeta lepo vreme ob sjajnostih prihodnjega tedna.

Novičar iz raznih krajev.

Po naznanilu uradnega dunajskega časnika „Wiener Zeit.“ se bo svetli nadvojvoda Ferdinand Maks, brat cesarjev in višji poveljnik avstrijskega pomorstva v Terstu, oženil s princesnjo Karolino, hčerjo kralja belgijanskega. — Časnik „Avstria“ je naznanil te dni stan kupčijstva našega cesarstva s ptujimi deželami od letošnjega novega leta do konca augusta, iz kterege se med drugim vidi, da se po 1. aprilu t. l., ko se je colnina za to blago znižala, je dosti več cukrene moke, kave in dišav v naše cesarstvo vpeljalo; veliko manj pa kakor sicer se je vpeljalo suhih vinskih jagod (vajnperlnov), pravijo zato, ker jim je cena previsoka bila, nasproti pa žganje predober kup, ktero so iz napol gnjilega grojzda v tistih krajih našega cesarstva delali, kjer je bila tertna bolezen; hmelja je veliko več iz ptujega prišlo kakor prejšnje leto; goved so več prignali iz ptujih dežel kakor lani, manj pa ovác, prešičev in kónj; iz našega cesarstva na ptuje se je krav, telet in prešičev več gnalo kot lani, volov in kónj